NILS WAHL
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2015. február 12. [1]

C-583/13. P. sz. ügy

Deutsche Bahn AG
DB Mobility Logistics AG
DB Energie GmbH
DB Netz AG
DB Schenker Rail GmbH
DB Schenker Rail Deutschland AG
Deutsche Umschlaggesellschaft Schiene-Straße mbH (DUSS)
kontra

Európai Bizottság

„Fellebbezés — Az 1/2003/EK tanácsi rendelet 20. cikkének (4) bekezdése és 28. cikke — A Bizottság helyszíni vizsgálati jogköre — A magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő alapvető jog — A hatékony bírósági felülvizsgálathoz való alapvető jog — A Dow Benelux ítélkezési gyakorlat — Bizonyítási teher — A Bizottság általi jogellenes házkutatás következményei”

1. A magánlakások végrehajtó hatóságok általi, indokolatlan átkutatásával szembeni jogvédelem általában azon elvek egyikének minősül, amelyek megkülönböztetik a jogállamiságon alapuló társadalmakat más, elnyomó kormányzati formáktól.

2. Általánosan elfogadott azonban, hogy a feltételezett jogsértések üldözéséhez a hatóságok számára még az Európai Unióhoz hasonló jogállami közösségekben is biztosítani kell hatékony vizsgálati jogköröket.

3. Ezért a jogalkotásnak egyensúlyt kell teremtenie egyrészt a magánélethez való jog, másrészt a hatékony jogérvényesítés között.

4. A jelen eljárás azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy az uniós versenyjogon belül kialakult-e a megfelelő egyensúly a hatékony vizsgálati eszközök szükségessége és az indokolatlan házkutatásokkal szembeni védelemhez való jog között. Pontosabban a következő két kérdés megválaszolására kérték fel a Bíróságot: i. összeegyeztethető-e az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 7. és 47. cikkével a helyszíni vizsgálatok 1/2003/EK rendelet [2] szerinti, jelenlegi uniós rendszere, és ii. e rendszeren belül mik a következményei a Bizottság általi jogellenes kutatásnak?

1 — Eredeti nyelv: angol.

2 — A Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.)

I – **Jogi háttér**

5. Az 1/2003 rendelet 20. cikke („A Bizottság helyszíni vizsgálati jogköre”) értelmében:

„(1) A Bizottság az e rendeletben ráruházott feladatok teljesítése érdekében a vállalkozásokkal és a vállalkozások társulásaival kapcsolatos minden szükséges helyszíni vizsgálatot lefolytathat.

(2) A Bizottság által a helyszíni vizsgálat lefolytatására felhatalmazott tisztviselők és egyéb kísérő személyek jogában áll, hogy:

a) a vállalkozásoknak és vállalkozások társulásainak bármely helyiségébe, területére és közlekedési eszközébe belépjenek;

b) az üzletmenethez kapcsolódó könyveket és más feljegyzéseket megvizsgálják, függetlenül attól, hogy milyen eszközön tárolják ezeket;

c) bármilyen formában elkészítsék vagy megszerezzék az ilyen könyvek vagy feljegyzések másolatát vagy kivonatát;

[…]

(4) A vállalkozások és vállalkozások társulásai kötelesek magukat a Bizottság által határozatban elrendelt helyszíni vizsgálatnak alávetni. A határozat meghatározza a helyszíni vizsgálat tárgyát és célját, megjelöli a vizsgálat kezdetének napját, és feltünteti a 23. és 24. cikkben előírt büntetéseket, valamint azt a jogot, hogy a határozat a Bírósággal felülvizsgáltatható. […]

[…]

(6) Amennyiben a tisztviselők és a Bizottság által meghatalmazott egyéb kísérő személyek megállapítják, hogy valamely vállalkozás az e cikk szerint elrendelt helyszíni vizsgálatot akadályozza, az érintett tagállam megfelelő segítséget nyújt – ha szükséges – a rendőrség vagy azzal egyenértékű végrehajtó hatóság támogatását kérve annak érdekében, hogy a fenti személyek a helyszíni vizsgálatot elvégezhessék.

(7) Amennyiben a (6) bekezdésben előírt segítségnyújtáshoz a nemzeti szabályok szerint bíróság engedélyére van szükség, ezt az engedélyt meg kell kérni. Ez az engedély elővigyázatossági intézkedésként is kérhető.

(8) A (7) bekezdésben említett engedélyre vonatkozó kérelem esetén a nemzeti bíróság ellenőrzi, hogy a Bizottság határozata hiteles-e, és az előirányzott kényszerítő intézkedések nem önkényesek, illetve túlzottak-e a helyszíni vizsgálat tárgyának figyelembevételével. A nemzeti bíróság a kényszerítő intézkedések arányosságának ellenőrzése során közvetlenül vagy a tagállam versenyhatóságán keresztül részletes magyarázatot kérhet a Bizottságtól különösen arra vonatkozóan, hogy a Bizottságnak milyen alapon van gyanúja a[z EUMSZ 101. és 102. cikk] megsértésére, valamint hogy mennyire komoly a gyanús jogsértés, illetve milyen jelleggel keveredett az ügybe az érintett vállalkozás. Ugyanakkor a nemzeti bíróság nem kérdőjelezheti meg a helyszíni vizsgálat szükségességét, és nem követelheti, hogy bocsássák rendelkezésére a Bizottság irataiban lévő adatokat. A bizottsági határozat jogszerűségét kizárólag a Bíróság vizsgálhatja felül.”

6. A 1/2003 rendelet 28. cikkének (1) bekezdése továbbá a következőképpen rendelkezik:

„A 12. és 15. cikk csorbítása nélkül a 17–22. cikk értelmében gyűjtött információkat csak arra a célra lehet felhasználni, amelyre beszerezték azokat.”

II – **A jogvita alapjául szolgáló tényállás**

7. 2011-ben a Bizottság három határozatot fogadott el, amelyek mindegyike a Deutsche Bahn AG és néhány leányvállalata (a DB Mobility Logistics, a DB Netz AG, a DB Energie GmbH, a DB Schenker Rail GmbH, a DB Schenker Rail Deutschland AG, valamint a Deutsche Umschlagegesellschaft Schiene-Straße mbH) (a továbbiakban együtt: Deutsche Bahn vagy fellebbezők) helyiségeinek helyszíni vizsgálatát rendelte el. A Deutsche Bahn olyan vállalkozás, amely a belföldi és a nemzetközi árufuvarozás és személyszállítás, a logisztika, valamint a vasúti szállításhoz kapcsolódó járulékos szolgáltatások nyújtásának ágazatában gyakorolja tevékenységeit.

8. A helyszíni vizsgálatot elrendelő első határozatot [3] 2011. március 29-én közölték a Deutsche Bahnnal, amikor a Bizottság vizsgálói be kívántak lépni a Deutsche Bahn Berlinben, Frankfurt am Mainban és Mainzban található (németországi) helyiségeibe. A határozat a DB Energie által a Deutsche Bahn más leányvállalatai részére nyújtott, potenciálisan indokolatlan kedvezményes bánásmódhoz kapcsolódott, amely a vontatási villamosenergia-ellátást érintő engedmények rendszere formájában nyilvánul meg (a továbbiakban: az első feltételezett jogsértés).

9. A helyszíni vizsgálatok keretében a Bizottság vizsgálói a Deutsche Bahn helyiségeiben olyan dokumentumokat (a továbbiakban: DUSS-dokumentumok) találtak, amelyekkel kapcsolatban a Bizottság úgy vélte, hogy azok alapján újabb versenyellenes magatartás feltételezhető, és ennek megfelelően egy helyszíni vizsgálatot elrendelő további határozatot (a továbbiakban: a helyszíni vizsgálatot elrendelő második határozat) közöltek a Deutsche Bahnnal 2011. március 31-én, miközben az első vizsgálat továbbra is folyamatban volt. A helyszíni vizsgálatot elrendelő második határozat a verseny Deutsche Umschlagegesellschaft Schiene-Straße (a továbbiakban: DUSS) általi feltételezett megsértéséhez kapcsolódott, amely a Deutsche Bahn által működtetett infrastruktúra stratégiai alkalmazásában nyilvánul meg (a továbbiakban: a második feltételezett jogsértés). [4]

10. Az első helyszíni vizsgálat 2011. március 31-én, a második pedig 2011. április 1-jén ért véget.

11. Ezt követően elfogadtak egy helyszíni vizsgálatot elrendelő további határozatot (a továbbiakban: a helyszíni vizsgálatot elrendelő harmadik határozat), [5] és 2011. július 26-án közölték azt a Deutsche Bahnnal. A harmadik helyszíni vizsgálat ugyancsak a verseny DUSS általi feltételezett megsértésére irányult. A harmadik helyszíni vizsgálatra 2011. július 26. és 29. között került sor.

III – **A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet**

12. A helyszíni vizsgálatokat követően a Deutsche Bahn a Törvényszék előtt kereseteket terjesztett elő a Bizottsággal szemben a három helyszíni vizsgálatot elrendelő határozat (a továbbiakban: megtámadott határozatok) megsemmisítése iránt arra hivatkozva, hogy azok megsértették a Deutsche Bahn magánélethez való jogát, hatékony bírói jogvédelemhez való jogát, a védelemhez való jogot, valamint az arányosság elvét.

13. A T-289/11, T-290/11 és T-521/11 egyesített ügyekben hozott 2013. szeptember 6-i Deutsche Bahn és társai kontra Bizottság ítéletével (a továbbiakban: megtámadott ítélet) [6] a Törvényszék teljes egészükben elutasította e kereseteket, és a Deutsche Bahnt kötelezte a költségek viselésére.

3 — 2011. március 14-i C(2011) 1774 határozat.

4 — 2011. március 30-i C(2011) 2365 határozat.

5 — 2011. július 14-i C(2011) 5230 határozat.

6 — EU:T:2013:404.

IV – **A Bíróság előtti eljárás és a felek kérelmei**

14. A 2013. november 18-án a Bíróság elé terjesztett fellebbezésük keretében a fellebbezők azt kérik, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;

– semmisítse meg a vitatott határozatokat;

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

15. A Bizottság a maga részéről azt kéri, hogy a Bíróság:

– utasítsa el a fellebbezést;

– a fellebbezőket kötelezze a költségek viselésére.

16. A Bizottság álláspontját támogató írásbeli észrevételt terjesztett elő a spanyol kormány és az EFTA Felügyeleti Hatóság (a továbbiakban: Felügyeleti Hatóság), és a fellebbezőkhöz és a Bizottsághoz hasonlóan mindketten előadták szóbeli észrevételeiket a 2014. december 4-i tárgyaláson.

V – **A jogalapok értékelése**

17. A fellebbezők négy jogalapot terjesztettek elő, amelyeket sorban meg fogok vizsgálni. Előtte röviden vázolom a Bizottság helyszíni vizsgálatára tekintettel az 1/2003 rendelet által rögzített rendszer néhány kulcselemét.

A – *Bevezetés*

18. Valamely vállalat helyiségei Bizottság általi helyszíni vizsgálatának törvényessége a Bizottság azon határozatának tartalmától függ, amelyben elrendeli, hogy a vállalat vesse alá magát a helyszíni vizsgálatnak. Az 1/2003 rendelet 20. cikkének (4) bekezdése értelmében a határozat „meghatározza a helyszíni vizsgálat tárgyát és célját”. Ítélkezési gyakorlatában a Bíróság megállapította, hogy ennek megfelelően a Bizottságnak a lehető legpontosabban meg kell jelölnie, mit keres, valamint azokat az elemeket, amelyekre a vizsgálatnak ki kell terjednie, jóllehet nem feltétlenül kell pontosan meghatároznia az érintett piacot, a feltételezett jogsértések jogi minősítését vagy a jogsértések elkövetésének idejét.[7] Ezen különös indokolási kötelezettséget a Bíróság következetesen úgy jellemezte, hogy az „alapvető követelménynek minősül, nemcsak azért, hogy az érintett vállalkozások területén tervezett vizsgálat indokoltsága kitűnjön, hanem azért is, hogy e vállalkozások megérthessék együttműködési kötelességük mértékét védelemhez való joguk megtartása mellett”.[8]

19. A nem üzleti helyiségekre vonatkozó kötelezettségeivel (az 1/2003 rendelet 21. cikke) ellentétben a Bizottságnak a hivatkozott rendelet 20. cikke szerinti helyszíni vizsgálatnak alávetett társaság esetében nem kell felvonultatnia a társaság részéről fennálló jogsértésre vonatkozó semmilyen különös gyanút: csak azt kell feltételeznie, hogy a társaság rendelkezésére állhatnak lényeges információk.

7 — Lásd többek között: Nexans és Nexans France kontra Bizottság ítélet, C-37/13 P, EU:C:2014:2030, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

8 — Ugyanott, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

20. A fent bemutatott követelmények sérelme nélkül a Bizottság határozata önmagában nem tárgya előzetes bírósági felülvizsgálatnak. A helyszíni vizsgálatot elrendelő határozat esetleges bírósági felülvizsgálatára csak akkor kerül sor, ha kényszerítő intézkedéseket irányoznak elő, és az alkalmazandó nemzeti jog e célból előzetes bírósági engedélyezést ír elő. Az ilyen bírósági ellenőrzés tekintetében az 1/2003 rendelet 20. cikkének (8) bekezdése által megállapított korlátok ismeretében azonban valószínűtlennek tűnik, hogy valamely nemzeti bíróság megtagadná az adott ügyben kért kényszerítő intézkedés engedélyezését. Még ha ez meg is történne, az 1/2003 rendelet 23. és 24. cikke alapján minden esetben szankcionálható, ha a vállalkozás megtagadja, hogy alávesse magát a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozatnak. [9]

21. Az 1/2003 rendelet 28. cikke értelmében a helyszíni vizsgálat során gyűjtött dokumentumokat vagy információkat csak arra a célra lehet felhasználni, amelyre beszerezték azokat, kivéve az ugyanazon rendelkezésben szereplő kivételek esetét. Ahogyan azt a Bíróság megállapította, ez a követelmény az érintett vállalkozások védelemhez való jogának oltalmát szolgálja. E jogokat komolyan veszélyeztetné, ha a Bizottság a vállalkozásokkal szemben olyan bizonyítékokra támaszkodhatna, amelyeket egy vizsgálat során szereztek meg, azonban nem kapcsolódnak a hivatkozott különös vizsgálat tárgyához vagy céljához. [10]

22. Ahogyan azonban azt a Bíróság a Dow Benelux ítéletben megállapította, a fenti rendelkezés nem gátolja a Bizottságot abban, hogy vizsgálati eljárást indíthasson azon információk pontosságának ellenőrzése vagy kiegészítése érdekében, amelyekről egy másik vizsgálat során szerzett véletlenül tudomást, amennyiben ezek az információk az uniós versenyszabályokat sértő magatartás fennállását jelzik. Ha a Bizottság ebben korlátozva lenne, az szükségtelenül akadályozná a vizsgálati jogkörét, mivel az új vizsgálattal összefüggésben az esetleges jogsértésért felelős vállalkozás szabadon gyakorolhatja a védelemhez való jogát. [11] Ezért a véletlenül talált információ felhasználása tekintetében nincs korlátozás, feltéve, hogy a Bizottság új vizsgálatot indít, és azt az 1/2003 rendelettel összhangban folytatja le.

23. Végül a Bíróság azt is megállapította, hogy a Bizottság által elrendelt vizsgálattal érintett vállalkozás megtámadhatja a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozatot az uniós bíróság előtt. Amennyiben a határozatot megsemmisítik, akkor emiatt az uniós versenyjogi szabályok feltételezett megsértésével kapcsolatos eljárás érdekében a Bizottság nem használhatja fel a hivatkozott vizsgálat során szerzett dokumentumokat vagy bizonyítékokat, és ha megteszi, akkor az uniós bíróság megsemmisítheti a jogsértéssel kapcsolatos határozatot annyiban, amennyiben az ilyen bizonyítékokon alapul. [12]

24. Most pedig a fentiekre tekintettel fogom megvizsgálni a négy fellebbezési jogalapot.

B – *Az első jogalapról*

25. Az első jogalap keretében a fellebbezők azzal érvelnek, hogy a Törvényszék tévesen értelmezte és tévesen alkalmazta a Charta 7. cikke, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (a továbbiakban: EJEE) 8. cikke által védelemben részesített, a magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő alapvető jogot.

9 — Ha megállapítják, hogy a vállalkozás megsértette az uniós versenyjogot, még a Bizottsággal való együttműködés során bekövetkezett késedelem is a bírság összegének emelésével járhat: lásd például: Koninklijke Wegenbouw Stevin kontra Bizottság ítélet, T-357/06, EU:T:2012:488, 220–240. pont.

10 — Lásd: Roquette Frères ítélet, C-94/00, EU:C:2002:603, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

11 — Lásd: Dow Benelux kontra Bizottság ítélet, 85/87, EU:C:1989:379 (a továbbiakban: Dow Benelux ítélet), 17–19. pont. Lásd továbbá: Limburgse Vinyl Maatschappij és társai kontra Bizottság ítélet, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P és C-254/99 P, EU:C:2002:582 (a továbbiakban: PVC-ítélet), 301. pont.

12 — Lásd: Roquette Frères ítélet, C-94/00, EU:C:2002:603, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

26. A megtámadott ítélet 42–102. pontjában a Törvényszék az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB vagy strasbourgi bíróság) állandó ítélkezési gyakorlatára hivatkozva megállapította, hogy az EJEE 8. cikkét veszélyeztető beavatkozások elleni védelem elfogadható szintje jogi keretet és szigorú korlátokat foglal magában. A Törvényszék azzal folytatta, hogy a biztosítékoknak öt kategóriája létezik: i. a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozatok indokolása; ii. a Bizottsággal szemben a helyszíni vizsgálat lefolytatása során előírt korlátozások; iii. az, hogy a Bizottság a helyszíni vizsgálat során nem alkalmazhat kényszert; iv. a nemzeti szervek közreműködése; és v. az utólagos jogorvoslatok. A tényállás, valamint az 1/2003 rendeletben szereplő szabályok áttekintését követően a Törvényszék arra a következtetésre jutott, hogy a vizsgált ügyekben biztosították a biztosítékok mind az öt kategóriáját. Ezért a Törvényszék elutasította az első fokon azzal kapcsolatban előterjesztett kifogást, hogy a Bizottság helyszíni vizsgálatai előzetes bírósági engedélyezésének hiánya miatt sérült a magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő jog.

27. A fellebbezők lényegében azt kifogásolják, hogy a Törvényszék tévesen értelmezte az EJEB-nek az EJEE 8. cikkére vonatkozó ítélkezési gyakorlatát, amelynek értelmében a megtámadott határozatok alapjául szolgálóhoz hasonló helyzetben a Bizottságnak előzetes bírósági engedélyt kell szereznie a Törvényszéktől vagy valamely nemzeti bíróságtól. Egyrészt a Törvényszék – a fellebbezők álláspontja szerint – tévesen értelmezte az EJEB Colas Est ítéletét,[13] Liotard Frères ítéletét,[14] és Canal Plus ítéletét[15] annyiban, amennyiben megállapította, hogy az előzetes bírósági engedély hiánya csak egyike volt azon elemeknek, amelyeket az EJEB figyelembe vett, amikor az EJEE 8. cikkének megsértésére következtetett. A fellebbezők azzal érvelnek, hogy a Törvényszéknek ehelyett az EJEB megállapítását alátámasztó kulcstényezőnek kellett volna tekintenie az előzetes bírósági engedély szükségességét. Ezen túlmenően álláspontjuk szerint a Törvényszék tévesen értelmezte a Harju-ítéletet[16] és a Heino-ítéletet[17] annak megállapításakor, hogy az előzetes felhatalmazás hiányát „ellensúlyozhatja” a teljes körű utólagos bírósági felülvizsgálat. Az említett két ügyben valójában sürgősségi okok motiválták a hatóságok tevékenységét. Annyiban, amennyiben a Bizottság a szóban forgó ügyekben nem kért előzetes bírósági engedélyt azon tény ellenére, hogy nem állt fenn sürgősség, a Törvényszéknek meg kellett volna állapítania, hogy az arányosság elvét megsértve járt el.

28. A Bizottság a Felügyeleti Hatóság és a spanyol kormány támogatása mellett ezzel szemben előadja, hogy a Törvényszék helyesen értékelte a megtámadott határozatoknak a magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő alapvető joggal való összeegyeztethetőségét, és ezzel összefüggésben nem értelmezte tévesen az EJEB ítélkezési gyakorlatát.

29. Az első jogalap lényegében azt a kérdést veti fel, hogy a helyszíni vizsgálatok jelenlegi, az 1/2003 rendelet 20. cikkének (4) bekezdése szerinti uniós rendszere összeegyeztethető-e a magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő, a Charta 7. cikkében és az EJEE 8. cikkében rögzített alapvető joggal. A Bíróságnak különösen azt kell meghatároznia, hogy a Bizottságnak főszabály szerint kérnie kell-e előzetes bírósági engedélyt, legalább akkor, amikor nem indokolt a hivatkozott intézmény sürgős eljárása.

30. A Bizottsággal, a spanyol kormánnyal és a Felügyeleti Hatósággal egyetértve úgy hiszem, hogy a Törvényszék nem értelmezte vagy alkalmazta tévesen az EJEB fellebbezők által hivatkozott ítéleteit. A strasbourgi bíróság ítélkezési gyakorlatának jelenlegi állása szerint ugyanis nem lehet azzal érvelni, hogy – ahogyan azt a fellebbezők állítják – az EJEE 8. cikkében rögzített jogok védelme megköveteli a versenyhatóságtól, hogy minden esetben kérjen bírósági engedélyt az üzleti helyiségek helyszíni vizsgálata előtt. Azzal sem lehet érvelni, hogy az arányosság érdekében csak akkor lehet eltekinteni az ilyen engedélytől, ha sürgős intézkedést igazoló indokok állnak fenn a hatóságok részéről.

13 — Société Colas Est és társai kontra Franciaország ítélet, 37971/97. sz. kereset, EJEB 2002-III.

14 — Société Métallurgique Liotard Frères kontra Franciaország ítélet, 29598/08. sz. kereset, EJEB 2011.

15 — Société Canal Plus és társai kontra Franciaország ítélet, 29408/08. sz. kereset, EJEB 2010.

16 — Harju kontra Finnország ítélet, 56716/09. sz. kereset, EJEB 2011.

17 — Heino kontra Finnország ítélet, 56720/09. sz. kereset, EJEB 2011.

31. Először emlékeztetni kell arra, hogy az EJEE 8. cikkének (1) bekezdésében szereplő garanciák vállalkozásokhoz hasonló jogi személyekre való kiterjesztése tekintetében a strasbourgi bíróság elővigyázatos volt annak megállapításakor, hogy ez utóbbiak nem teljes mértékben hasonlítanak a természetes személyekhez,[18] és hogy az üzleti helyiségeket nem lehet a magánlakásokhoz hasonló módon kezelni. A Niemietz-ítélettel[19] kezdődően ugyanis az EJEB következetesen megállapította, hogy a hatóságok a 8. cikk által védelemben részesített jogokba való kiterjedtebb beavatkozásra lehetnek jogosultak akkor, ha szakmai és üzleti helyiségekről van szó.

32. Másodszor és legfőképpen, a fellebbezőktől eltérően nem látom azt, hogy hogyan lehetne akként értelmezni az EJEB fent hivatkozott Colas Est ítéletét, Liotard Frères ítéletét és Canal Plus ítéletét, hogy azok általános szabályként megkövetelik a versenyhatóságoktól ilyen előzetes bírósági engedély iránti kérelem előterjesztését, amelynek elmulasztása sértené az EJEE 8. cikkét. Arról sem vagyok meggyőződve, hogy a Harju-ítélet és a Heino-ítélet lényegtelen lenne a jelen eljárás szempontjából.

33. Először is ki kell emelni azt, hogy míg a Colas Est ítélet kifejezetten az EJEE 8. cikkének megsértésével foglalkozik, addig a strasbourgi bíróság a Liotard Frères ítéletben és a Canal Plus ítéletben kizárólag az EJEE 6. cikke (1) bekezdésének feltételezett megsértésére összpontosított. Ezért a fellebbezők nem róhatják fel megalapozottan a Törvényszéknek, hogy csak a Colas Est ítéletre hivatkozott a Charta 7. cikkének megsértését feltételező jogalap vizsgálata során.

34. Mindenesetre úgy tűnik számomra, hogy a Törvényszék részletesen elemezte valamennyi hivatkozott ítéletet, és helyesen arra a következtetésre jutott, hogy az előzetes felhatalmazás hiánya csak egyike azoknak a tényezőknek, amelyeket az EJEB figyelembe vett azokban az ügyekben, amikor döntött az EJEE felek által feltételezett megsértéséről.[20] A strasbourgi bíróság ugyanis mindig az egyedi ügy valamennyi vonatkozó jogi és ténybeli körülményének átfogó értékelése alapján jutott ilyen megállapításra. Pontosabban, a strasbourgi bíróság más tényezők mellett megvizsgálta az illetékes hatóságra ruházott jogkörök terjedelmét, azokat a körülményeket, amelyek között felmerült az alapvető jog veszélyeztetése, azt, hogy az érintett jogrendszer biztosított-e különböző garanciákat, valamint, és legfőképpen, a hatékony utólagos bírósági felülvizsgálat lehetőségét.

35. A fent hivatkozott ítélkezési gyakorlat ilyen értelmezését tűnik megerősíteni az EJEB két újabb ítélete, amely pontosan az EJEE 8. cikkének feltételezett megsértésével foglalkozott.

36. A Bernh Larsen ügyben az EJEB-nek arról kellett ítélkeznie, hogy az EJEE 8. cikke kizárja-e a norvég adóhatóságoknak az adóellenőrzés keretében három társasággal közölt azon követelését, hogy az adóhivatalban elvégzendő vizsgálat érdekében bocsássák rendelkezésre a számítógépes szerver biztonsági másolatát. A strasbourgi bíróság megjegyezte, hogy bár nem hasonlítható a büntetőeljáráshoz jellemző lefoglaláshoz vagy a büntetőjogi bírságok büntetés terhe melletti végrehajtásához, az ilyen követelés mégis jogilag kötelezi a három társaságot, amelyek mulasztás esetén közigazgatási szankciókkal találhatják szemben magukat. Ennek megfelelően megállapította, hogy a követelés beavatkozást jelentett a hivatkozott társaságok magánlakás és levelezés tiszteletben tartásához fűződő jogába. Azon tény ellenére azonban, hogy egyetlen bírósági szerv sem engedélyezte előzetesen a követelést, az EJEB arra a következtetésre jutott, hogy igazolt volt az ilyen beavatkozás. Más tényezők mellett az EJEB figyelembe vette azt a tényt, hogy a nemzeti jog fontos korlátokat állított a szóban forgó hatóságok jogköreivel szemben, valamint hatékony és megfelelő garanciákat biztosított a visszaéléssel szemben.[21]

18 — Lásd például: Bernh Larsen Holding AS és társai kontra Norvégia ítélet, 24117/08. sz. kereset, 159. §, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat, EJEB 2013.

19 — 1992. december 16-i Niemietz kontra Németország ítélet, 31. §, A. sorozat 251-B. szám. Lásd továbbá: a fenti 13. lábjegyzetben hivatkozott Société Colas Est és társai kontra Franciaország ítélet.

20 — Lásd különösen: a megtámadott ítélet 64–73. és 108–110. pontja.

21 — A fenti 18. lábjegyzetben hivatkozott Bernh Larsen Holding AS és társai kontra Norvégia ítélet.

37. Ezen túlmenően újabb, Delta Pekárny ítéletében az EJEB azt vizsgálta, hogy felmerült-e az EJEE 8. cikkének megsértése a cseh nemzeti versenyhatóság valamely társaság helyiségeiben 2003-ban folytatott helyszíni vizsgálata során. A strasbourgi bíróság megállapította, hogy az érintett társaság esetében a megtámadott helyszíni vizsgálat megsértette a helyiségek sérthetetlenségéhez fűződő jogot. Az indokolás mindazonáltal az volt, hogy a helyszíni vizsgálatot engedélyező határozat nem képezhette tárgyát hatékony bírósági felülvizsgálatnak, sem előzetesen, sem utólagosan. Különösen, kizárólag a versenyhatóság ténymegállapításaival foglalkozó eljárásban lehetett előadni a felperesek helyszíni vizsgálat jogszerűségére vonatkozó kérdéseit. Ezzel összefüggésben a nemzeti bíróság nem vizsgálhatta felül az olyan kérdéseket, mint a helyszíni vizsgálat szükségessége, időtartama és hatálya, valamint annak arányos jellege. [22]

38. Fontos, hogy az EJEB a Delta Pekárny ítéletben kifejezetten kimondta, hogy az előzetes bírósági felhatalmazás hiányát ellensúlyozhatja a valamennyi jogi és ténybeli kérdéssel foglalkozó, hatékony utólagos bírósági felülvizsgálat. Ezzel összefüggésben az EJEB kifejezetten hivatkozott többek között a Harju-ítéletére, amelynek relevanciáját – a jelen ügy vonatkozásában – a fellebbezők kifogásolták, ahogyan azt a fentiekben említettem. [23] A Bernh Larsen ítéletben az EJEB anélkül jutott arra a következtetésre, hogy nem sértették meg az EJEE 8. cikkét, hogy akár csak értékelte volna azt, hogy igazolták-e sürgősségi okok a hatóságok intézkedéseit.

39. Mindezek alapján arra a következtetésre kell jutnom, hogy a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot akkor, amikor az EJEB fellebbezők által hivatkozott ítélkezési gyakorlatát értelmezte. A Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot akkor sem, amikor a hivatkozott ítélkezési gyakorlatot az előtte folyamatban lévő ügyre alkalmazta.

40. Az uniós rendszerben ugyanis a magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő alapvető jog védelmének megfelelő szintjét biztosítja az uniós bíróság által elvégzendő, utólagos bírósági felülvizsgálat. Álláspontom szerint kétségtelen, hogy az uniós bíróság jogköre kiterjed a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozatok jogszerűségének értékelése során esetlegesen jelentőséggel bíró, valamennyi jogi és ténybeli szempontra, [24] összhangban a Chalkor-ítéletben és a KME Germany ítéletben kialakított ítélkezési gyakorlattal. [25] Ezen túlmenően, ahogyan az említésre került a fenti 23. pontban, a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozat megsemmisítése meggátolja a Bizottságot abban, hogy felhasználja a hivatkozott helyszíni vizsgálat során talált dokumentumokat.

41. Ezért úgy tűnik számomra, hogy a fellebbezők nem bizonyították az EJEE 8. cikkének megsértését. A fellebbezők nem érvelnek továbbá azzal, hogy a Charta 7. cikke magasabb szintű védelmet biztosíthat annál, mint amely az EJEE-ben szerepel. [26] Mindenesetre az elsődleges vagy másodlagos uniós jogban nem látok olyan elemet, amely e következtetés felé mutatna. Valójában a Charta 7. cikkét az EJEE 8. cikkének (1) bekezdéséhez igen hasonló módon fogalmazták meg. Ezen túlmenően az 1/2003 rendelet kifejezetten csak a hivatkozott rendelet 21. cikke szerinti helyszíni vizsgálatok tekintetében követeli meg az előzetes bírósági engedélyt, hallgatólagosan kizárva ezáltal az ilyen engedély szükségességét a rendelet 20. cikkének (4) bekezdésén alapuló helyszíni vizsgálatok tekintetében.

42. Mindezek alapján úgy vélem, hogy a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot akkor, amikor elutasította a fellebbezők azon jogalapjait, amelyekben az üzleti helyiségek sérthetetlenségéhez fűződő joguk megsértését állították. Következésképpen azt javaslom, hogy a Bíróság utasítsa el az első jogalapot.

22 — Delta Pekárny AS kontra Cseh Köztársaság ítélet, 97/11. sz. kereset, 82–94. §, EJEB 2014.

23 — Ugyanott, 83. §, 87. §, valamint 92–93. §.

24 — Lásd: Kokott főtanácsnok Nexans és Nexans France kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványa, C-37/13 P, EU:C:2014:223, 85. pont.

25 — Lásd: Chalkor kontra Bizottság ítélet, C-386/10 P, EU:C:2011:815, és KME és társai kontra Bizottság ítélet, C-272/09 P, EU:C:2011:810.

26 — Lásd: a Charta 52. cikke (3) bekezdésének vége: „[…] Ez a rendelkezés nem akadályozza meg azt, hogy az Unió joga kiterjedtebb védelmet nyújtson [az EJEE-ben biztosítottnál]”.

C – *A második jogalapról*

43. A második jogalap keretében a fellebbezők azzal érvelnek, hogy a Törvényszék tévesen értelmezte és tévesen alkalmazta a Charta 47. cikke által biztosított, a hatékony bírói jogvédelemhez való alapvető jogot.

44. A Bizottság és a beavatkozók is vitatják ezeket az érveket.

45. Úgy tűnik számomra, hogy a második jogalap nagy mértékben az első jogalap tekintetében előadott érvek ismétlése. A fellebbezők csak azt kifogásolják, hogy a helyszíni vizsgálat előzetes bírósági engedélyezésének hiánya megfosztja a vállalkozásokat a megfelelő bírói jogvédelemtől, megsértve a Charta 47. cikkében és az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésében elismert jogot. A fellebbezők itt is az EJEB fent hivatkozott Colas Est ítéletére, Canal Plus ítéletére és Liotard Frères ítéletére hivatkoznak. [27]

46. Ennek megfelelően elegendő a már korábban kifejtettek megismétlése: a helyszíni vizsgálattal érintett vállalkozások megkérdőjelezhetik az uniós bíróság előtt a Bizottság által hozott, helyszíni vizsgálatot elrendelő határozat jogszerűségét. Az ilyen bírósági eljárás közvetlenül azt követően megindítható, hogy a társasággal (tipikusan a helyszíni vizsgálat kezdetén) közölték a Bizottság határozatát, nem kell megvárni azt, hogy a Bizottság elfogadja az uniós versenyjogi szabályok feltételezett megsértéséről szóló végleges határozatot.

47. Kétségtelen továbbá, hogy az uniós bíróság valamennyi jogi és ténybeli szempontból jogosult felülvizsgálni a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozatokat – beleértve annak vizsgálatát is, hogy a Bizottság megfelelő módon gyakorolta-e a mérlegelési jogkörét –, és valamennyi kérdésben részben vagy teljes egészében megsemmisítheti azokat. [28]

48. Ezek a szempontok jelentős különbséget jeleznek a jelen eljárásban vizsgált uniós rendszer, valamint az EJEB által a Canal Plus ítéletben és a Liotard Frères ítéletben vizsgált nemzeti rendszer között. Azokban az ügyekben az EJEE 6. cikke (1) bekezdése megsértésének megállapítása során a strasbourgi bíróság határozata két döntő fontosságú ponttal foglalkozott: i. a társaságok csak *jogszabálysértésre* hivatkozva (megsemmisítés) támadhatták meg a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozatot, amely nem tette lehetővé számukra a határozat alapjául szolgáló tényállásbeli elemek vitatását, [29] és ii. a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozatot csak a versenyhatóság végleges határozatával együtt lehetett kifogásolni azzal a következménnyel, hogy a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozat megtámadása bizonytalan lett volna, de mindenesetre elhúzódott volna több évig. [30]

49. A Törvényszék egyértelműen kifejtette ezeket a kérdéseket a megtámadott ítélet 109–112. pontjában.

50. Most sem látom azt – és a fellebbezők sem igyekeztek semmiféleképpen megmagyarázni ezt a Bíróságnak –, hogy e tekintetben a Charta 47. cikke miért támasztana magasabb követelményeket az Európai Unióval szemben azoknál, mint amelyek a strasbourgi bíróságra vonatkoznak az EJEE 6. cikkének (1) bekezdése alapján.

51. Annak puszta ténye, hogy utólagosan kerül sor a bírósági felülvizsgálatra, a fent kifejtett okok alapján nem úgy tűnik számomra, hogy sértené a hatékony bírói jogvédelemhez való jogot.

27 — Hivatkozás a fenti 13–15. lábjegyzetben. Ezzel összefüggésben szeretnék rámutatni arra, hogy a fellebbezők nem fejtették ki egyértelműen, hogy a Colas Est ítélet miért lenne releváns a jelen összefüggésben, mivel az – ahogyan azt fent említettem – csak a magán- és a családi élethez való jog (EJEE 8. cikk) megsértésével foglalkozott.

28 — Lásd: a fenti 40. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat. Az EJEB ítélkezési gyakorlata tekintetében lásd különösen: Menarini Diagnostics Srl kontra Olaszország ítélet, 43509/08. sz. kereset, 57–67. §, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat, EJEB 2011.

29 — Lásd: a fenti 15. lábjegyzetben hivatkozott Société Canal Plus és társai kontra Franciaország ítélet, 37. §, valamint a fenti 14. lábjegyzetben hivatkozott Société Métallurgique Liotard Frères kontra Franciaország ítélet, 18. § és 19. §.

30 — Lásd: a fenti 15. lábjegyzetben hivatkozott Société Canal Plus és társai kontra Franciaország ítélet, 40. §.

52. Ezért arra a következtetésre jutottam, hogy a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozatok bírósági felülvizsgálat tárgyát képezhetik olyan formában, amely megfelel a Charta 47. cikkében előírt hatékonysági követelményeknek. Következésképpen a Törvényszék semmiképpen nem alkalmazta tévesen a jogot a hivatkozott elv értelmezése és alkalmazása során. Ennek megfelelően a második jogalapot is el kell utasítani.

D – *A harmadik jogalapról*

53. A harmadik jogalap keretében a fellebbezők azzal érvelnek, hogy a Törvényszék tévedett akkor, amikor a Dow Benelux ítélet[31] értelmében „véletlenül megtaláltnak" minősítette az első helyszíni vizsgálat során fellelt DUSS-dokumentumokat. A Bizottság valójában elismerte, hogy a helyszíni vizsgálatot végző bizottsági munkatársakat előre tájékoztatták arról, hogy van olyan panasz, amely a versenyszabályok fellebbezők általi másik megsértését kifogásolja. A fellebbezők azzal érvelnek, hogy ez olyan szabálytalanságot okozott, amely kihatással volt a védelemhez való joguk gyakorlására.

54. A Bizottság ezzel szemben elsősorban e jogalapnak az elfogadhatóságát kifogásolja annyiban, amennyiben a fellebbezők a Törvényszék ténybeli megállapítását vitatják. A Bizottság mindenesetre úgy véli, hogy a fellebbezők által előadott érvek megalapozatlanok.

1. Elfogadhatóság

55. Úgy tűnik számomra, hogy el kell utasítani az e jogalap elfogadhatatlanságára alapított előzetes kifogást. A fellebbezők Törvényszékkel szembeni kritikájának lényegében nem az a központi eleme, hogy véletlenül találták meg a DUSS-dokumentumokat, hanem sokkal inkább az, hogy azok nem tekinthetők a Dow Benelux ítélet értelmében véletlenül megtaláltnak. A jelen ügyben ezért a fellebbezés a tények Törvényszék általi jogi minősítésével foglalkozik, és az általa azokból levont jogi következtetésekkel.

2. Megalapozottság

56. Először szeretnék ismét emlékeztetni arra, hogy az 1/2003 rendelet 28. cikke értelmében a helyszíni vizsgálat során gyűjtött dokumentumokat vagy információkat csak arra a célra lehet felhasználni, amelyre beszerezték azokat, eltekintve az ugyanazon rendelkezésben szereplő kivételektől. A Dow Benelux ítéletből következően azonban a 28. cikkben szereplő elvtől eltérőként a megtalált, de a helyszíni vizsgálat tárgyától eltérő dokumentumokat és információt fel lehet használni új vizsgálat indításához.

57. Ítéletében a Törvényszék arra a következtetésre jutott a felek érvei és az általuk bemutatott bizonyítékok alapján, hogy a DUSS-dokumentumok nem voltak célzott kutatás tárgyai, mivel azokat véletlenül találták meg azon üzleti helyiségek területén, amelyeket a Bizottság az első helyszíni vizsgálat tárgyával kapcsolatos információ összegyűjtése érdekében kutatott át. Mindezek alapján, és főként a Dow Benelux ítélkezési gyakorlatra hivatkozva a Törvényszék elutasította a fellebbezők első helyszíni vizsgálat feltételezett szabálytalanságára irányuló érveit.[32]

31 — EU:C:1989:379.

32 — Lásd: a megtámadott ítélet 115–165. pontja.

58. Az, hogy a DUSS-dokumentumokat más típusú dokumentumok felkutatása közben találták meg, olyan ténymegállapítás, amelyet főszabály szerint nem lehet felülvizsgálni a Bíróság előtti fellebbezéssel összefüggésben. A lényeges kérdés mindazonáltal a következő: elegendő-e ez annak megállapításához, hogy az első helyszíni vizsgálattal összefüggésben kellőképpen tiszteletben tartották a fellebbezők védelemhez és magánélethez való jogát? Más szóval, a Törvényszék helyesen alkalmazta-e az 1/2003 rendelet 28. cikkét és a Dow Benelux ítélkezési gyakorlatot?

59. Álláspontom szerint nem ez a helyzet.

60. Véleményem szerint annak megértéséhez, hogy miért kell kimondani, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a Bíróság ítélkezési gyakorlatát, meg kell vizsgálni az 1/2003 rendeletben szereplő szabályok kialakításának okát, ahogyan azt a Bíróság értelmezte.

61. Nem vitatható, hogy a Bizottságnak az 1/2003 rendelettel olyan tág vizsgálati jogkört biztosítottak, amely komolyan beavatkozik a társaságok és az egyének bizonyos alapvető jogaiba. Ahogyan fent említettem, ezt a jogkört semmilyen (vagy csekély) előzetes bírósági ellenőrzés mellett gyakorolják. Kiemelendő továbbá, hogy azok a belső fékek és ellensúlyok,[33] amelyeket tipikusan akkor biztosítanak, amikor a Bizottság határozatokat vagy más jogilag kötelező erejű aktusokat fogad el, nem alkalmazandóak teljes mértékben az 1/2003 rendelet 20. és 21. cikke szerinti határozatokra. A hivatkozott rendelkezések szerinti határozatok elfogadására irányuló jogkört ugyanis a versenypolitikáért felelős biztosra ruházták,[34] aki ezt követően e jogkört tovább ruházta a Bizottság Versenypolitikai Főigazgatóságának (a továbbiakban: DG COMP) főigazgatójára.[35] Ez azt jelenti, hogy a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozatokat elméletben egyedül a DG COMP munkatársai hozzák meg úgy, hogy a Bizottság többi szervezeti egysége alig vagy egyáltalán nem játszik szerepet a döntéshozatalban.

62. Széles körben elfogadott mindazonáltal, hogy a Bizottságnak jogosultnak kell lennie ilyen kiterjedt jogkörök gyakorlására, és gyakorlásuk során a megfelelő mérlegelési mozgástérre, mivel a versenyjogi jogsértések súlyosan sértik az Európai Unió alapját képező gazdasági jogszabályokat. Hasonlóképpen indokolt, hogy a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozatok elfogadását a versenypolitikáért felelős biztosra ruházzák, hogy ezáltal lehetővé tegyék a helyszíni vizsgálatok gyors végrehajtását, ugyanakkor minimalizálják az információ kiszivárgásának kockázatát.[36]

63. Ugyanakkor azonban éppen azért, mert ezek a jogkörök ilyen kiterjedtek, a mérlegelési mozgástér ilyen terjedelmes, és a döntéshozatalra ilyen kevés előzetes (bírósági vagy közigazgatási) ellenőrzés vonatkozik, az uniós bíróság feladata annak biztosítása, hogy teljes mértékben tiszteletben tartsák a vizsgálattal érintett vállalkozások és polgárok jogait.[37] Más szóval, a Bizottság az antitröszt vizsgálatok keretében helyesen jogosult beavatkozni – időnként súlyosan – a vállalkozások és a polgárok alapvető jogaiba. Nem lépheti azonban túl a jogi kereteket, mivel ez csorbítaná az uniós jog biztosította, hivatkozott alapvető jogok lényeges tartalmának sérthetetlenségét.[38]

33 — Ezek a fékek és ellensúlyok magukban foglalják különösen a Bizottság tagjai teljes testületének belső egyeztetést követő mérlegelését.

34 — A Bizottság eljárási szabályzatának (C(2000) 3614) (HL 2000. L 308., 26. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 213. o.) – amelyet legutóbb a Bizottság eljárási szabályzatának módosításáról szóló, 2011. november 9-i 2011/737/EU, Euratom bizottsági határozat (HL 2011. L 296., 58. o.) módosított – 13. cikke alapján.

35 — Elsősorban lásd: a Bizottság PV(2004) 1655, SEC(2004) 520/2, és PV(2006) 1763, SEC(2006) 1368 határozata.

36 — Az ilyen delegálás jogszerűsége tekintetében lásd: AKZO Chemie és AKZO Chemie UK kontra Bizottság ítélet, 5/85, EU:C:1986:328, 28–40. pont, és Dow Chemical Ibérica és társai kontra Bizottság ítélet, 97/87–99/87, EU:C:1989:380, 58. pont.

37 — Lásd: Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnok Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványa, C-204/00 P, EU:C:2003:85, 26. pont. E tekintetben lásd továbbá: Hoechst kontra Bizottság ítélet, C-227/92 P, EU:C:1999:360, 14. és 15. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

38 — Lásd különösen: a Charta 52. cikkének (1) bekezdése.

64. Az 1/2003 rendelet 28. cikkét erre tekintettel kell értelmezni. A hivatkozott rendelkezés egyik célja annak megakadályozása, hogy a Bizottság „információhalászatot” végezzen valamely folyamatban lévő, a versenyszabályok esetleges megsértésére vonatkozó vizsgálatot ürügyül használva. A Bizottság nem kutathat az uniós versenyjog esetleges megsértésére vonatkozó, a vizsgálat tárgyával összefüggő bizonyítékokon kívüli egyéb bizonyítékok után.

65. Másrészt a Dow Benelux ítélkezési gyakorlat hátterét képező indok álláspontom szerint az, hogy nem várható el a Bizottságtól, hogy szemet hunyjon olyan esetben, amikor pusztán véletlenül olyan dokumentumokból álló bizonyítékot talál, amelyek az uniós versenyjog másik lehetséges megsértésére utalnak. Ha ugyanis a Bizottság nem huny szemet, ezzel nem él vissza semmilyen eljárási szabállyal, és nem kerül meg semmilyen eljárási szabályt. Az ilyen helyzet például *mutatis mutandis* hasonló azon végrehajtási hatóságéhoz, amely a feltételezett adókikerülés miatti helyszíni vizsgálat során olyan információt talál, amely esetleges pénzmosási ügyre utal. Nincs megalapozott indoka annak, hogy az ilyen hatóságnak miért kellene figyelmen kívül hagynia az olyan információt, amelyet tényleg véletlenül lelt fel. Ugyanez igaz a Bizottságra az 1/2003 rendelet alapján végzett vizsgálatokkal összefüggésben.

66. Erre figyelemmel a jelen ügy középpontjában a következő áll: megkerülte-e a Bizottság az 1/2003 rendelet 20. cikkének (4) bekezdésében szereplő szabályt?

67. A Törvényszék a megtámadott ítéletben megbizonyosodott afelől, hogy épp a helyszíni vizsgálat előtt a Bizottság valamennyi munkatársát kifejezetten tájékoztatták arról, hogy beérkezett egy másik panasz a fellebbezőkkel szemben, és felhívták a figyelmüket a hivatkozott panasz tárgyára. A Bizottság valójában nyíltan elismerte ezt a tényt mind az elsőfokú eljárás során, mind a jelen fellebbezési eljárásban. A Törvényszék mindazonáltal nem foglalkozott ezzel a magatartással, amelyet láthatóan lényegtelennek tekintett a korábban hivatkozott Dow Benelux ítélkezési gyakorlattal összefüggésben. A Törvényszék pusztán azt mondta ki, hogy „meg kell[ett] állapítani, hogy jogosan került sor a tisztviselőknek az ügy általános összefüggéseiről való tájékoztatására”, anélkül azonban, hogy kifejtette volna azt, hogy ténylegesen miért volt ez jogos. [39]

68. Írásbeli észrevételeiben a Bizottság védelmébe veszi a Törvényszék indokolását, és azzal érvel, hogy a Bizottság munkatársai számára segítséget nyújtott, hogy tudomásuk volt az elvégzendő helyszíni vizsgálat összefüggéseiről.

69. Alapvetően egyetértek a Bizottsággal abban, hogy a helyszíni vizsgálatok előtt kulcsfontosságú tájékoztatni a Bizottság munkatársait a vizsgálat releváns összefüggéseiről. Ezért ésszerűnek és hasznosnak tűnik számomra, ha az érintett munkatársak rendelkezésére bocsátják az összes olyan információt, amely hozzájárulhat a helyszíni vizsgálat tárgyához tartozó bizonyítékok utáni kutatás hatékonyságához. Ez magában foglalja például az esetleges jogsértés természetének és kiterjedésének (az érintett termékek, az érintett földrajzi piac, az érintett más társaságok, a vizsgálattal érintett társaság kapcsán érintett személyek neve és így tovább) megértéséhez hasznos információt, valamint a helyszíni vizsgálat logisztikájára vonatkozó információt (az átkutatandó irodák, a lényeges dokumentumfajták, jelszavak vagy más fajtájú keresendő, különös információ). Az ilyen fajta információ nem csupán hatékonyabbá teheti a kutatást, biztosítva ezáltal céljának elérését, hanem korlátozza is a helyszíni vizsgálattal érintett vállalkozás jogaiba történő beavatkozást annyiban, amennyiben célzottabbá és kevésbé időigényessé teszi a kutatást.

70. Mindemellett egyáltalán nem egyértelmű számomra, hogy a Bizottság mire hivatkozik akkor, amikor a jelen ügyben a helyszíni vizsgálat „összefüggéseiről” beszél. Azt sem látom, hogy a második feltételezett jogsértést miért kellene a Bizottság szavaival élve az első feltételezett jogsértés „háttérinformációjának” tekinteni.

39 — A megtámadott ítélet 162. pontja.

71. A tárgyaláson való kikérdezése során a Bizottságnak nehezére esett megmagyarázni a Bíróság számára, hogy a második feltételezett jogsértésre vonatkozó információ miért volt lényeges az első feltételezett jogsértésre vonatkozó információ felkutatásával összefüggésben. A Bizottság azzal érvelt, hogy a két ügy két vonatkozásban kapcsolódhat egymáshoz: először azért, mert mindkét vizsgálat panaszosa azonos volt; másodszor azért, mert a Bizottság abban az időpontban nem tudta kizárni annak lehetőségét, hogy mindkét vizsgált magatartásforma kifejezheti a Deutsche Bank arra irányuló általános stratégiáját, hogy a versenytársainak hátrányosan megkülönböztető hozzáférést biztosítson a leányvállalatai által birtokolt infrastruktúrához.

72. A Bizottság e tekintetben előadott érveinek gyengesége és bizonytalansága azt mutatja, hogy valójában semmi közös nincs a két ügyben, eltekintve attól a ténytől, hogy mindkettő a Deutsche Bahn leányvállalatait érinti, jóllehet nem ugyanazt a leányvállalatot. Az a tény, hogy az egyik társaság mindkét ügyben szerepelt a panaszosok között, nem tűnik relevánsnak annyiban, amennyiben a kifogásolt magatartásformák meglehetősen különbözőek, és különböző piacokon merülnek fel.

73. Azon feltételezés tekintetében, hogy a Bizottság nem tudta kizárni annak lehetőségét, hogy mindkét magatartásforma egyetlen stratégia kifejeződését jelentette, az ügyiratokban semmi nem tűnik alátámasztani ezt az állítást. Valójában az események Bizottság általi bemutatása maga is az ellenkezőjére utal. A Bizottság elismerte, hogy munkatársait az első helyszíni vizsgálat elvégzése előtt tájékoztatták a második panasz tárgyáról, de hozzátette, hogy munkatársait ekkor egyúttal arra is emlékeztették, hogy a hivatkozott helyszíni vizsgálat célja az első panasz tárgya volt, nem pedig a másodiké. Nyilvánvaló, hogy amennyiben a Bizottság úgy vélte volna, hogy mindkét magatartásforma egyetlen terv kifejeződését jelenti, akkor e figyelmeztetés nemcsak szükségtelen lett volna, hanem akár hátráltató is. A feltételezett jogsértés valójában sokkal jelentősebb jellegű és méretű lett volna. Így logikus lett volna a Bizottság részéről, hogy aktívan kutasson a két ügy közötti esetleges kapcsolat után.

74. Ezen túlmenően a tárgyaláson a Bizottság kifejtette, hogy eredetileg úgy határozott, hogy azért nem vizsgálja a második panaszt, mert úgy tűnt, hogy nagyon korlátozott hatású magatartást érint. Mégis nehéz összeegyeztetni ezt az állítást a Bizottság azon érvével, hogy abban az időpontban nem tudta kizárni annak lehetőségét, hogy a Deutsche Bahn széles körű stratégiát alkalmaz annak érdekében, hogy versenytársainak hátrányosan megkülönböztető hozzáférést biztosítson az infrastruktúráihoz.

75. Mindenesetre egyértelmű számomra, hogy amennyiben a Bizottság valóban ilyen széles körű stratégiát feltételezett a Deutsche Bahn részéről, úgy a helyszíni vizsgálatot elrendelő első határozatban utalnia kellett volna erre. Még azt követően sem hivatkozott ilyen feltételezett stratégiára sem a helyszíni vizsgálatot elrendelő második, sem a harmadik határozatban, hogy az első helyszíni vizsgálat során megtalálta a DUSS-dokumentumokat. Ez egyrészt egyértelműen ellentétesnek tűnik a Bizottság érvelésével, másrészt pedig további kétségeket tűnik ébreszteni a megtámadott határozatok jogszerűségét illetően.

76. Végül, a tárgyaláson valamely másik kérdés megválaszolása során a Bizottság elismerte, hogy az első feltételezett jogsértésre vonatkozó információ felkutatását nem tette szükségszerűen hatékonyabbá az a tény, hogy munkatársait előre tájékoztatták a második feltételezett jogsértés tárgyáról.

77. Mivel szemmel láthatóan hiányzik a két feltételezett jogsértés közötti egyértelmű kapcsolat, és mivel a Bizottság elismerte, hogy a második feltételezett jogsértéssel összefüggésben a munkatársai rendelkezésére bocsátott információ valójában nem volt hasznos az elsőre vonatkozó információ utáni kutatáshoz, számomra az tűnik szükségszerű következtetésnek, hogy más ok állt a Bizottság munkatársainak tájékoztatása mögött. Véleményem szerint az az egyetlen hihető magyarázat, hogy azért bocsátották a Bizottság munkatársai rendelkezésére a DUSS feltételezett jogsértésére vonatkozó információt, hogy „árgus szemekkel figyelhessék” a második panasszal összefüggő bizonyítékot.

78. Semmi esetre sem biztos ugyanis, hogy a Bizottság munkatársai – ezen előzetes információ nélkül – képesek lettek volna megérteni a DUSS-dokumentumok jelentőségét. Annál inkább így van ez, mivel a hivatkozott ügyben nem az EUMSZ 101. cikk tipikus és könnyen azonosítható megsértéséből állt a feltételezett jogsértés (ahogyan ez történt volna a súlyos kartellekre vonatkozó iratok esetén), hanem olyan magatartásból, amelynek esetleges versenyellenes hatásait csak bizonyos összetettséggel bíró elemzés segítségével lehet értékelni. [40]

79. Ennek lényegében arra a következtetésre kell vezetnie, hogy a Bizottság szándékosan vagy gondatlanságból megkerülte az 1/2003 rendeletben szereplő, a helyszíni vizsgálatok folytatására vonatkozó szabályokat azzal, hogy olyan helyszíni vizsgálatot használt dokumentumok utáni kutatásra, amely valamely másik, *nem kapcsolódó* tárgyra irányult.

80. Ezzel összefüggésben szinte szükségtelen kiemelni azt, hogy amennyiben – a jelen ügyhöz hasonlóan – a Bizottságot értesítik a versenyjogi szabályoknak a már vizsgálat alatt álló társaságok általi másik, eltérő és különálló feltételezett megsértéséről, úgy szabadon vizsgálhatja egyszerre mindkét magatartásformát. Különösen – a vonatkozó feltételek teljesülése esetén – semmi nem akadályozza meg a Bizottságot abban, hogy két helyszíni vizsgálatot elrendelő határozatot hozzon ugyanazon társasággal szemben, mindegyiket különböző, egyszerre végrehajtandó vizsgálatok keretében. Amennyiben viszont így szeretne eljárni, a Bizottságnak nyíltan kell ezt megtennie, az 1/2003 rendeletben meghatározott eljárásokat követve úgy, hogy kellőképpen tiszteletben tartja a helyszíni vizsgálattal érintett vállalkozásokat megillető biztosítékokat és garanciákat.

81. A jelen ügyben a Bizottság eredetileg szándékosan úgy határozott, hogy nem hoz egyszerre két különböző határozatot, és hogy formálisan csupán egyetlen feltételezett jogsértést vizsgál. A Bizottság mégis – kifejezetten vagy hallgatólagosan – arról tájékoztatta munkatársait, hogy szenteljenek különös figyelmet a második és eltérő feltételezett jogsértésre vonatkozó információnak.

82. Ez egyértelműen nem az a magatartásforma, amelyet a Bíróság megengedhetőnek minősített a Dow Benelux ítélkezési gyakorlatban. Álláspontom szerint nincs különbség azon eset között, amikor a Bizottság érvényes határozat nélkül indít helyszíni vizsgálatot, és azon eset között, amikor a Bizottság ugyan érvényes határozat alapján jár el, de egy másik vizsgálatra vonatkozó, a hivatkozott határozattal nem érintett információ után kutat.

83. Következésképpen az 1/2003 rendelet 20. cikkének (4) bekezdése szerinti rendelkezések megkerülése nemcsak a fellebbezők védelemhez való jogának megsértését idézte elő, hanem, és legfőképpen, a magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő jog nyilvánvaló megsértését is. Ezért helyt kell adni a harmadik jogalapnak, és hatályon kívül kell helyezni a Törvényszék ítéletét annyiban, amennyiben az első fokon elutasította a fellebbezők első helyszíni vizsgálat szabálytalanságára vonatkozó kifogását.

E – *A negyedik jogalapról*

84. A negyedik jogalap keretében a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot akkor, amikor a fellebbezőkre hárította annak bizonyítási terhét, hogy nem „véletlenül” találták meg a Duss-dokumentumokat. A fellebbezők azzal érvelnek, hogy a Törvényszéknek ehelyett a Bizottságot kellett volna köteleznie annak bizonyítására, hogy teljesültek a Dow Benelux ítélkezési gyakorlat szerinti feltételek.

40 — E tekintetben lásd különösen: a megtámadott ítélet 15. és 22. pontja.

85. A Bizottság álláspontja szerint a jelen jogalap elfogadhatatlan és megalapozatlan. Elfogadhatósága tekintetében a Bizottság azzal érvel, hogy a fellebbezők lényegében arra kérik a Bíróságot, hogy vizsgálja felül a fellebbezők által első fokon benyújtott bizonyítékok Törvényszék általi értékelését annak megállapítása érdekében, hogy nem véletlenül találták meg a Duss-dokumentumokat. A Törvényszék megállapította, hogy a hivatkozott bizonyíték nem támasztotta alá a fellebbezők által felhozott érveket, és hogy ez az értékelés nem lehet fellebbezés tárgya.

86. A vizsgált jogalap megalapozottsága tekintetében a Bizottság azzal érvel, hogy a fellebbezők számára semmiképpen nem volt lehetetlen azon feltételezésüket alátámasztó bizonyítékok bemutatása, hogy az első helyszíni vizsgálat során a Bizottság kutatott a második feltételezett jogsértésre vonatkozó dokumentumok után is. A fellebbezők ugyanis első fokon tetemes mennyiségű dokumentumot terjesztettek elő bizonyítékként, amelyek állítólag bizonyították a Bizottság jogellenes magatartását, de amelyeket a Törvényszék – a Bizottság álláspontja szerint helyesen – nem talált meggyőzőnek.

87. A szóban forgó jogalap természetesen foglalkozik azzal is, hogy a Törvényszék elutasította a fellebbezők azon kifogását, hogy a helyszíni vizsgálatot elrendelő második és harmadik határozatának elfogadásakor a Bizottság felhasználta az első helyszíni vizsgálat során talált Duss-dokumentumokat. Következésképpen, ha a Bíróság egyetért a harmadik jogalapra vonatkozó érvelésemmel, akkor nem kell megvizsgálni a negyedik jogalapot is. Ennek megfelelően csak röviden vizsgálom a hivatkozott jogalapot a teljesség kedvéért, vagy arra az esetre, ha a Bíróság úgy véli, hogy a harmadik jogalap elfogadhatatlan vagy megalapozatlan.

1. Elfogadhatóság

88. Kezdettől fogva nem győzött meg a Bizottság arra vonatkozó érvelése, hogy ez a jogalap elfogadhatatlan. Úgy tűnik számomra, hogy a fellebbezők nem az állításuk alátámasztására bemutatott bizonyítékok Törvényszék általi értékelését kifogásolják, hanem sokkal inkább azt a tényt, hogy elsősorban rájuk hárult a Bizottság valódi szándéka bizonyításának terhe. Ezért a bizonyítási teher megoszlása képezi a fellebbezők által felvetett problémát: ez egyértelműen jogi kérdés, és mint ilyen, a Bíróság a fellebbezés keretében felülvizsgálhatja azt.

2. Megalapozottság

89. A szóban forgó jogalap lényegében azt a kérdést veti fel, hogy az uniós bíróság előtti eljárásban a vállalkozásoknak kell-e bizonyítaniuk, hogy a helyszíni vizsgálat során talált, de az adott helyszíni vizsgálat meghatározott céljához nem kapcsolódó dokumentumokat a Bizottság más összefüggésben jogellenesen használta, vagy fordítva.

90. Mindjárt az elején hasznosnak tűnik még egyszer hangsúlyozni, hogy a Bizottság munkatársait az 1/2003 rendelet 20. cikkének (1) bekezdése szerinti helyszíni vizsgálat során megillető jogköröket a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozat foglalja keretbe, amely azonosítja a helyszíni vizsgálat tárgyát. A helyszíni vizsgálatok során a Bizottságnak képesnek kell lennie megvizsgálni az üzletmenethez kapcsolódó valamennyi olyan dokumentumot, amelyről ésszerűen feltételezheti, hogy a vizsgálat tekintetében lényeges információforrás lehet. Ez azt jelenti, hogy a Bizottság munkatársainak elkerülhetetlenül át kell olvasniuk sok olyan dokumentumot, amely nem tartozik a helyszíni vizsgálat tárgyához, annak érdekében, hogy megbizonyosodjanak arról, hogy azok lényegesek-e, vagy sem. A Bizottság munkatársainak ezen túlmenően csak a vizsgálat szempontjából lényegesnek tekintett dokumentumokról szabad másolatot készíteniük. [41]

41 — E tekintetben lásd: Kokott főtanácsnok Nexans és Nexans France kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványa, EU:C:2014:223, 62. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

91. Ezért amíg a Bizottság csak a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozat hatálya alá tartozó dokumentumokról készít másolatot, magatartása csak jogszerűnek tekinthető. Ilyen esetekben a helyszíni vizsgálattal érintett vállalkozásnak kellene bizonyítania a Bíróság előtt a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozat érvénytelenségét (a hivatkozott határozat uniós bíróság előtti közvetlen megtámadásával) vagy a helyszíni vizsgálat lefolytatása módjának jogellenességét (rendszerint a Bizottság feltételezett jogsértés tekintetében elfogadott végleges határozatának megsemmisítése iránti kereset keretében). [42]

92. Másrészt a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozat hatálya alá nem tartozó információ használata főszabály szerint nem megengedett. Amint azt azonban a Dow Benelux ítélet egyértelművé tette, a helyszíni vizsgálat során véletlenül talált, ahhoz nem kapcsolódó dokumentumokat fel lehet használni új vizsgálat megindításához.

93. Ezért amennyiben a Bizottság használja a helyszíni vizsgálat során talált és a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozat hatálya alá nem tartozó dokumentumokat vagy információkat, úgy – jogviták esetén – a Bizottság feladata hivatkozni a fent említett főszabály alóli kivételre, mint például a Dow Benelux ítéletből eredő kivételre, és bizonyítani a Bíróság előtt, hogy teljesültek a hivatkozott kivétel alkalmazásának feltételei. [43]

94. Rendes körülmények között, hacsak annak ellenkezőjére utaló tényezők nem állnak fenn, nagyon könnyen teljesíthető a Bizottságra háruló bizonyítási teher. Általában ugyanis nincs oka annak, hogy a Bizottság érdekelt legyen olyan információ vizsgálatában és összegyűjtésében, amely nem tartozik a folyamatban lévő vizsgálathoz. Megállapítható ezért, hogy az oda nem tartozó információ megtalálási módjának rövid bemutatása rendszerint elegendő annak valószínűsítéséhez, hogy a Bizottság nem alkalmazta tévesen a jogot a kutatás során. Ekkor az érintett vállalkozás feladata lenne meggyőzni az uniós bíróságot arról, hogy valójában a kezdetektől fogva célzottan keresték a szóban forgó dokumentumokat. Más szóval, úgy vélem, hogy az ellenkezőjére utaló bizonyíték hiányában a Bíróság feltételezheti azt, hogy a Bizottság magatartása megfelel a Dow Benelux ítéletben megállapított szabályoknak.

95. A jelen esetben azonban más a helyzet. A felek egyetértenek abban, hogy i. a Bizottság által az első helyszíni vizsgálat során talált Duss-dokumentumok nem a hivatkozott helyszíni vizsgálat tárgyára vonatkoznak; ii. a hivatkozott dokumentumokat felhasználták két későbbi helyszíni vizsgálat elrendeléséről szóló két határozat elfogadásához, amelyek eltérő lehetséges jogsértésre vonatkoztak; és iii. a Bizottság munkatársait épp az első helyszíni vizsgálat előtt tájékoztatták a második panasz tárgyáról.

96. Ilyen körülmények között egyetértek a fellebbezőkkel abban, hogy alapvetően a Dow Benelux ítélet szerinti kivételre hivatkozó Bizottság feladata volt annak bizonyítása, hogy teljesültek a hivatkozott kivétel alkalmazásának feltételei.

97. E kérdés mindazonáltal viszonylag lényegtelen a jelen ügyben. Véleményem szerint ugyanis a Törvényszék a megtámadott ítéletben szereplő indokolásának korábbi szakaszában tévedett. Ahogyan azt fent kifejtettem, a Dow Benelux ítélet szerinti kivétel csak a valóban véletlen felfedezésekre alkalmazandó: azaz az olyan információra, amelyet a helyszíni vizsgálat tárgyához kapcsolódó információ jóhiszemű felkutatása során találnak. Fordítottan, a hivatkozott kivétel nem alkalmazható olyan esetekben, amikor a dokumentumok megtalálása jogellenes házkutatás eredménye. A szóban forgó ügyben, ahogyan ezt már a fentiekben kifejtettem, az első helyszíni vizsgálat jogellenes

42 — Lásd: Dow Benelux ítélet, EU:C:1989:379, 49. pont, és Nexans France és Nexans kontra Bizottság ítélet, T-135/09, EU:T:2012:596, 115. és azt követő pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

43 — Analógia útján lásd: Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-24/00, EU:C:2004:70, 53. pont, és Bizottság kontra Olaszország ítélet, 199/85, EU:C:1987:115, 14. pont.

házkutatás volt annyiban, amennyiben a Bizottság munkatársainak kifejezetten vagy hallgatólagosan azt tanácsolták, hogy keressenek a helyszíni vizsgálatot elrendelő első határozatban körülhatárolt helyszíni vizsgálat hatályán kívüli dokumentumokat. Más szóval, az első helyszíni vizsgálat jogellenes volt annyiban, amennyiben a Duss-dokumentumok felkutatására irányult.

98. Ezért a Törvényszék tévedése nem arra a kérdésre vonatkozik, hogy a Bizottságnak kellett-e bizonyítania a Dow Benelux ítélet szerinti kritériumok teljesítését, vagy pedig a fellebbezők feladata volt-e cáfolni azt. A tévedés radikálisabb volt. A jelen ügy körülményei között fel sem merül a bizonyítási teher megosztásának kérdése. Ha a Törvényszék a helyes következtetéseket vonta volna le abból a tényből, hogy a Bizottság jogellenes kutatást folytatott a Duss-dokumentumok vonatkozásában, akkor a fellebbezőktől nem kért volna további bizonyítékot annak bizonyítására, hogy megsértették a védelemhez és a magánélethez való jogukat. Hasonlóképpen, a Bizottság egyetlen bizonyítéka sem bizonyíthatta volna, hogy véletlenül, tehát jogszerűen találták meg a dokumentumokat.

99. Ezért úgy vélem, hogy a negyedik jogalap is megalapozott.

VI – **Az értékelés következményei**

100. A Bíróság alapokmányának 61. cikke értelmében, ha a fellebbezés megalapozott, a Bíróság a Törvényszék határozatát hatályon kívül helyezi. Ha a per állása megengedi, az ügyet maga a Bíróság is eldöntheti érdemben. Vissza is utalhatja az ügyet határozathozatalra a Törvényszékhez.

101. Arra a következtetésre jutottam, hogy helyt kell adni a harmadik és a negyedik jogalapnak. Következésképen a megtámadott ítéletet hatályon kívül kell helyezni annyiban, amennyiben a 115–165. pontban első fokon elutasította a fellebbezők védelemhez való jogának az első helyszíni vizsgálat során való megsértésére vonatkozó kifogását.

102. A Törvényszék és a Bíróság rendelkezésére álló tények és az előttük kölcsönösen kifejtett álláspontok ismeretében lehetségesnek tartom, hogy a Bíróság végleges ítéletet hozzon ebben a kérdésben.

103. Törvényszék előtti kérelmükben a fellebbezők kérték többek között a Bizottság helyszíni vizsgálatot elrendelő második és harmadik határozatának megsemmisítését arra hivatkozva, hogy azok az első helyszíni vizsgálat során jogellenesen szerzett információn alapultak.

104. A fent kifejtett indokok alapján arra a következtetésre jutottam, hogy az 1/2003 rendeletben rögzített szabályok megsértése miatt sérült a fellebbezők védelemhez való joga és magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő joga. Ilyen körülmények között ezért a központi kérdés a következő: a fellebbezők védelemhez való jogának és magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő jogának megsértése elegendő alapul szolgál-e a helyszíni vizsgálatot elrendelő második és harmadik határozat megsemmisítéséhez?

105. A fent kifejtett indokok alapján álláspontom szerint igenlő választ kell adni erre a kérdésre.

106. Először, ahogyan már említettem, a Bíróság egyértelművé tette, hogy abban az esetben, ha valamely helyszíni vizsgálatot elrendelő határozatot az uniós bíróság megsemmisíti, akkor emiatt uniós versenyjogi jogsértésekkel kapcsolatos eljárás keretében a Bizottság nem használhatja fel a hivatkozott helyszíni vizsgálat során szerzett dokumentumokat vagy bizonyítékokat. Különben az uniós bíróság megsemmisítheti a jogsértéssel kapcsolatos határozatot annyiban, amennyiben az ilyen bizonyítékokon alapul. [44]

44 — Lásd: Roquette Frères ítélet, EU:C:2002:603, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

107. A hivatkozott ítélkezési gyakorlatból eredő elv kiemelkedő jelentőséggel bír, mivel biztosítja, hogy az 1/2003 rendelet szerinti rendszer összhangban álljon az EJEB fent hivatkozott, az EJEE 8. cikkéhez kapcsolódó ítélkezési gyakorlatával. A strasbourgi bíróság valójában következetesen kimondta, hogy a magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő jogba való beavatkozás igazolható többek között akkor, ha a jogszabályok biztosítják a hatóságok általi „visszaélésekkel szembeni garanciákat”. Ezek a garanciák többek között tartalmazhatják azokat a szabályokat, amelyek előírják a jogellenesen lefoglalt vagy lemásolt dokumentumok visszaadását vagy megsemmisítését, vagy – más oldalról közelítve – az összegyűjtött információ felhasználásának tilalmát. [45]

108. Másodszor megjegyzem, hogy az 1/2003 rendelet 28. cikkét nagyon tágan fogalmazták meg. Különösen az alkalmazott igének („felhasználni”) van átfogó jelentése. A hivatkozott rendelkezésben foglalt szabály általános jelleggel kizárja a különböző vizsgálatokkal összefüggésben álló helyszíni vizsgálat során összegyűjtött információ felhasználását, kivéve, ha különös kivétel alkalmazandó. Ez mindazonáltal logikus, hiszen ennek az elvnek van a legnagyobb jelentősége, amely nem csupán az érintett vállalkozás szakmai titoktartásának oltalmát szolgálja, hanem, és legfőképpen, a hivatkozott vállalkozások védelemhez való jogának oltalmát is. [46]

109. Ezért arra következtetek, hogy nem csupán az kizárt, hogy a Bizottság a hivatkozott információt valamely jogsértés bizonyítékaként hozza fel, hanem általánosabb értelemben nem használhatja a hivatkozott információt más olyan határozat alapjául, amely kedvezőtlen vagy hátrányos az érintett vállalkozásra (vagy egyébként bármely más vállalkozásra) nézve. Nem látom okát annak, hogy e tilalom miért ne terjedhetne ki azokra a határozatokra is, amelyek felszólítják a vállalkozásokat arra, hogy az 1/2003 rendelet 20. cikke (4) bekezdésének értelmében vessék alá magukat helyszíni vizsgálatnak.

110. Harmadszor megjegyzem, hogy a megtámadott ítélet 130–134. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy az első helyszíni vizsgálat során összegyűjtött információ „érintheti[…] a helyszíni vizsgálatot elrendelő második és harmadik határozat jogszerűségét”. Azt a tényt, hogy korábban panasz érkezett a Bizottsághoz a DUSS által elkövetett, állítólagos jogsértéssel összefüggésben, a Törvényszék – véleményem szerint helyesen – figyelmen kívül hagyta mint lényegtelent annyiban, amennyiben a helyszíni vizsgálatot elrendelő második és harmadik határozatot kiváltó esemény az első helyszíni vizsgálat során talált információ volt. A helyszíni vizsgálatot elrendelő második és harmadik határozat szövege (kifejezetten a harmadik határozatban és közvetett módon a második határozatban) valójában hivatkozott az első helyszíni vizsgálat során talált információra. A Bizottság nem vitatta a Törvényszék erre vonatkozó megállapításait.

111. Megjegyzem továbbá, hogy a Törvényszék előtti érvelésében a Bizottság elismerte, hogy az első helyszíni vizsgálat során talált dokumentumok fontos információval járultak hozzá a Bizottság ügyirataiban már szereplőkhöz. A Bizottság kifejezetten azt közölte, hogy a Duss-dokumentumok olyan lehetséges jogsértésre utaltak, amelynek jellege és hatálya jelentősebbnek tűnt a korábban beérkezett panasz alapjául szolgálóénál. A Bizottság a tárgyaláson azt is hangsúlyozta, hogy a második feltételezett jogsértésre vonatkozó, rendelkezésre álló információ korlátozott jellegű volt az első helyszíni vizsgálat előtt.

112. Nem lehet ezért kihagyni a számításból annak lehetőségét, hogy a Bizottságnak a Duss-dokumentumok megtalálása előtt rendelkezésére álló információ nem volt elegendő a helyszíni vizsgálat 1/2003 rendelet 20. cikkének (4) bekezdése szerinti engedélyezéséhez. Mindenesetre, még ha a Bizottság rendelkezett volna is elegendő bizonyítékkal egy *ad hoc* helyszíni vizsgálathoz a második feltételezett jogsértéssel összefüggésben, akkor sem látom azt, hogy ez hogyan lenne elegendő az 1/2003 rendelet 20. cikke (4) bekezdésének súlyos megsértéséből eredő következmények orvoslásához.

45 — Lásd: a fenti 18. lábjegyzetben hivatkozott Bernh Larsen Holding AS és társai kontra Norvégia ítélet, 171. § és 172. §; 1978. szeptember 6-i Klass és társai kontra Németország ítélet, 47. § és 52. §, A. sorozat 28. szám; 1997. február 25-i Z kontra Finnország ítélet, 103. §, Ítéletek és Határozatok Tára 1997; valamint a fenti 22. lábjegyzetben hivatkozott Delta Pekárny AS kontra Cseh Köztársaság ítélet, 92. §.

46 — Lásd: Dow Benelux ítélet, EU:C:1989:379, 18. pont.

113. Negyedszer, lényegtelen, hogy a Duss-dokumentumok közül néhányat csak azt követően másoltak le, hogy a fellebbezőkkel közölték a második határozatot. Annyiban, amennyiben a Bizottság ezeket a dokumentumokat az első helyszíni vizsgálat során találta, és félretette későbbi másolás céljából, nem lehet azzal érvelni, hogy a hivatkozott dokumentumokat frissen szerezték be, új határozat alapján.

114. A hivatkozott dokumentumokat olyan helyszíni vizsgálat során találták, amely jogellenes volt a második feltételezett jogsértésre vonatkozó információ utáni kutatás tekintetében. Ilyenként ezt az eljárási hibát nem lehet „orvosolni" egy helyszíni vizsgálatot elrendelő új határozattal (vagy vitatható módon azzal, hogy információt kérnek az 1/2003 rendelet 18. cikke szerint).

115. Az ezzel ellenkező álláspont alapvetően megfosztaná hatékonyságától az 1/2003 rendelet 28. cikkében szereplő tilalmat. A Bizottság gyakorlatilag figyelmen kívül hagyhatná a rendeletben szereplő eljárási szabályokat, beleértve az annak 20. cikke (4) bekezdésében szereplőt, és megkerülhetné a 28. cikk szerinti tilalmat, hiszen nagyon könnyen „szabályszerűsíthetne" minden jogellenesen talált dokumentumot. Eltekintve az EJEB fent hivatkozott ítélkezési gyakorlatával való összeegyeztethetőség kérdésétől, ezt nem lehet ésszerűen beleérteni az 1/2003 rendeletbe.

116. Igaz, hogy a PVC-ítéletben a Bíróság kimondta, hogy önmagában az, hogy a Bizottság ezeket az iratokat első alkalommal egy bizonyos ügyben szerezte meg, nem biztosít olyan abszolút védelmet, amelynek keretében ezen iratokat másik ügyben ne lehetne jogszerűen kérni és bizonyítékként felhasználni. Következésképpen a Bíróság megállapította, hogy mivel a Bizottság felhatalmazások vagy határozatok alapján újból beszerezte ezeket az iratokat, és olyan célokra használta fel azokat, amelyeket e felhatalmazások vagy határozatok megjelöltek, ezért tiszteletben tartotta a szóban forgó vállalkozásokat megillető védelemhez való jogot.[47]

117. Mindazonáltal a hivatkozott ügy tényállása jelentős mértékben eltér a jelen ügyétől. A PVC-ügyben ugyanis egyik fél sem érvelt azzal, hogy az első helyszíni vizsgálata során a Bizottság bármilyen méltánytalanságot követett volna el – nem úgy, mint a jelen ügyben. Ezen túlmenően az érintett vállalkozások a Bizottság kérésére önként adták át a szóban forgó dokumentumok új másolatát.[48] A jelen ügyben ellenben a Bizottság éppen azon dokumentumok másolatára hivatkozott, amelyeket jogellenesen szerzett meg az első helyszíni vizsgálat során.

118. Álláspontom szerint ésszerű a Törvényszék által a PVC-ítéletben elfogadott megközelítés.[49] Ismétlem, a 28. cikk célja a szabályok Bizottság általi megkerülésének megakadályozása annak érdekében, hogy védjék a vizsgálattal érintett vállalkozások jogait. A 28. cikk hatályának túlzott kiterjesztése lenne azt gondolni, hogy valamely dokumentum vizsgálattal összefüggésben való megszerzése meggátolná az ilyen dokumentum jövőbeli, más összefüggésekben való felhasználását – még eljárási szabályok megkerülése nélkül is és az érintett vállalkozások védelemhez való jogának kellő tiszteletben tartása mellett. Például indokolatlan lenne megtiltani a Bizottság által a helyszíni vizsgálat során talált vagy valamely más jogsértésre vonatkozó információkérésre válaszként kapott terhelő dokumentum későbbi vizsgálat keretében való használatát – feltéve, hogy a hivatkozott új vizsgálattal összefüggésben később az 1/2003 rendeletben szereplő szabályokkal összhangban megtalálják vagy beszerzik ugyanezen dokumentum másolatát.

119. A jelen ügyben azonban nem ez a helyzet.

47 — Lásd: PVC-ítélet, EU:C:2002:582, 294–307. pont.

48 — Lásd különösen: az első fokú ítélet 470. és 471. pontja: PVC-ítélet, T-305/94–T-307/94, T-313/94–T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 és T-335/94, EU:T:1999:80.

49 — Ugyanott, 477. pont

120. Végül ötödször, számomra hasonlóképpen lényegtelen, hogy – ahogyan azt a Bizottság hangsúlyozza észrevételeiben – a fellebbezőknek a helyszíni vizsgálat alatt a Bizottság munkatársai „nyomában járó” képviselői akkor nem emeltek kifogást,[50] vagy nem kérték a Bizottság munkatársaitól hivatalos panasznak a helyszíni vizsgálat végén elkészített jelentésben való rögzítését.

121. Egyrészt, az 1/2003 rendeletben vagy a Bíróság eljárási szabályzatában semmilyen szabály nem írja elő a vállalkozások számára, hogy ebben a szakaszban azonnal vessenek fel minden lehetséges kérdést, aminek elmulasztása esetén az uniós bíróság nem vizsgálhatja a kérdést. Pusztán abba, hogy a vállalkozás ebben a pillanatban hallgat, még nem lehet beleérteni a Bizottság esetlegesen jogellenes magatartásának elfogadását. Másrészt a vállalkozás képviselőinek bonyolult lehet azonnal felfedezni az eljárási szabályok Bizottság általi esetleges megsértését. A Bizottság munkatársainak nem kötelessége, és nem is várják el tőlük azt, hogy külön megmagyarázzák vagy igazolják például a keresett dokumentumok vagy bizonyítékok fajtáját, vagy hogy indokolják valamely konkrét iroda átkutatását.

122. Mindezek alapján arra a következtetésre jutottam, hogy mivel a Bizottság az 1/2003 rendeletben szereplő szabályok megsértésével szerzett dokumentumokat használt a helyszíni vizsgálatot elrendelő második és harmadik határozat alapjául, ezeket a határozatokat meg kell semmisíteni.

VII – **A költségekről**

123. Amennyiben a Bíróság egyetért a fellebbezés általam való értékelésével, akkor az eljárási szabályzat 137., 138., 140. és 184. cikkével összhangban a fellebbezőket – mivel az előterjesztett négy jogalapból csupán két jogalap megalapozott – kötelezni kell a fellebbezéssel összefüggésben felmerült saját költségük felének viselésére, és a Bizottság fellebbezéssel összefüggésben felmerült költsége felének megfizetésére. A Bizottságot a fellebbezők felmerült költségei felének megfizetésére kell kötelezni, valamint arra, hogy viselje a fellebbezéssel összefüggésben felmerült saját költségeinek felét.

124. Az első fokon felmerült költségek tekintetében a fellebbezők egyrészt eredményesek a helyszíni vizsgálatot elrendelő második és harmadik határozat megsemmisítése vonatkozásában. Másrészt a helyszíni vizsgálatot elrendelő első határozat hatályban marad. Ezért a Bizottságot kötelezni kell a T-290/11. és a T-521/11. sz. ügyben felmerült költségek megfizetésére, míg a fellebbezőket kötelezni kell a T-289/11. sz. ügyben felmerült költségek megfizetésére.

125. A Felügyeleti Hatóság és a spanyol kormány beavatkozóként maga viseli saját költségeit.

VIII – **Végkövetkeztetések**

126. A fenti megfontolások fényében azt javasom a Bíróságnak, hogy a következőképpen határozzon:

– helyezze hatályon kívül a T-289/11., T-290/11. és T-521/11. sz. egyesített ügyekben hozott 2013. szeptember 6-i Deutsche Bahn és társai kontra Bizottság ítéletet annyiban, amennyiben a Törvényszék elutasította a fellebbezőknek a védelemhez való joguk első helyszíni vizsgálat lefolytatását érintő szabálytalanságokra tekintettel való megsértését kifogásoló jogalapját;

– semmisítse meg a 2011. március 30-i C(2011) 2365 határozatot és a 2011. július 14-i C(2011) 5230 határozatot;

– egyebekben a fellebbezést utasítsa el;

50 — Ezen túlmenően nem tűnnek helyesnek a Bizottság e tekintetben kifejtett állításai, mivel az eljárásban csatolt dokumentumok értelmében a fellebbezők jogászai közül többen azonnal kifogásolták a DUSS-hoz kapcsolódó dokumentumok kutatását.

– a fellebbezőket kötelezze a fellebbezéssel összefüggésben felmerült saját költségük felének viselésére és a Bizottság fellebbezéssel összefüggésben felmerült költsége felének megfizetésére, valamint a Bizottságot kötelezze a fellebbezéssel összefüggésben felmerült saját költsége felének viselésére és a fellebbezők fellebbezéssel összefüggésben felmerült költségei felének megfizetésére;

– a Bizottságot kötelezze a T-290/11. és a T-521/11. sz. ügyben felmerült költségek megfizetésére, és a fellebbezőket kötelezze a T-289/11. sz. ügyben felmerült költségek megfizetésére;

– a spanyol kormányt és az EFTA Felügyeleti Hatóságot kötelezze saját költségeik viselésére.